

De fractie van
GroenLinks, LEV

Verzenddatum

Ons kenmerk

Uw kenmerk
PV-2531

Uw brief van
29 december 2025

onderwerp
Rechtsstatelijkheid en rechtsbescherming sociaal domein
Pagina
1/7

Contact
Chantal Dielen
T 088-321 5000

Beste fractie,

Op 29 december 2025 heeft u politieke vragen (nummer PV-2531) gesteld over rechtsstatelijkheid en rechtsbescherming in het sociaal domein van Hollands Kroon. In deze brief beantwoorden wij de door u gestelde vragen. U vindt de antwoorden direct onder de vragen.

Reactie

1. *Wat maakt dat de gemeente Hollands Kroon zich niet aan de wet hoeft te houden?*

Dat beeld delen wij niet, ook Hollands Kroon heeft zich aan de wet te houden.

Aanvullende vragen

1. *Rechtsstatelijkheid en rechterlijke uitspraken*
  2. *Hoe kwalificeert het college het feit dat de gemeente haar werkwijze in het sociaal domein voortzet, terwijl de hoogste bestuursrechter expliciet heeft geoordeeld dat deze juridisch onjuist is?*

Wij nemen de overweging van de Centrale Raad van Beroep serieus en leggen deze niet naast ons neer. Een belangrijk aandachtspunt in deze zaak is het oordeel van de CRvB dat in Hollands Kroon de advisering, besluitvorming en uitvoering van jeugdhulp in één hand lagen. De feitelijke situatie is genuanceerder. Het college van burgemeester en wethouders heeft de bevoegdheid tot advisering en besluitvorming op grond van de Wet maatschappelijke ondersteuning (Wmo) en de Jeugdwet gemandateerd aan Inluzio Hollands Kroon. De daadwerkelijke

uitvoering van de jeugdhulp en ondersteuning is daarentegen ondergebracht bij andere zorgpartijen dan Includio. In de praktijk waren dus de advisering en besluitvorming geconcentreerd bij één partij, terwijl de uitvoering elders was belegd. Dit maakt voor Hollands Kroon dat de uitspraak van de CRvB nog vragen oproept en dat de jurisprudentie niet is uitgekristalliseerd rondom de vraag hoe bevoegdheden verdeeld mogen worden.

- 3. Vindt het college dat een gemeentebestuur ruimte heeft om een uitspraak van de hoogste rechter naast zich neer te leggen zolang het inhoudelijk overtuigd is van de eigen aanpak? Zo ja, waar ligt volgens het college de grens?*

Nee, die ruimte heeft het college niet. En dat doen wij ook niet.

- 4. Hoe denkt het college dat het bewust voortzetten van een door de rechter afgekeurde werkwijze uitwerkt op het vertrouwen van inwoners in een rechtvaardige en betrouwbare overheid?*

Wij herhalen dat wij ons als gemeente aan de geldende wet- en regelgeving houden. Als wij dat niet zouden doen, dan schaadt dat het vertrouwen.

II. Beschikkingen, bezwaar en rechtsbescherming

- 5. Kan het college toelichten op welke wettelijke grondslag ondersteuning die individueel wordt afgestemd ('lichte zorg') zonder beschikking kan worden ingezet, nu de Wmo 2015 uitsluitend onderscheid maakt tussen algemene voorzieningen (zonder beschikking) en maatwerkvoorzieningen (met beschikking)?*

De Wmo 2015 maakt inderdaad onderscheid tussen algemene voorzieningen en maatwerkvoorzieningen. De ondersteuning die wijkteams bieden, kwalificeren wij als een algemene voorziening. Aangezien in onze wijkteams veel expertise aanwezig is, bieden zij (zoals zoveel gemeenten) lichte ondersteuning aan inwoners. Als er twijfels zijn of de inzet van de algemene voorziening voldoende compenserend is, kunnen de wijkteammedewerkers expertise uit de specialistische schil consulteren.

Binnen deze algemene voorziening kan de ondersteuning per inwoner verschillen, maar dat betekent niet dat sprake is van een maatwerkvoorziening in de zin van de wet. De wettelijke grondslag hiervoor ligt in artikel 1.1.1 Wmo 2015, waarin een algemene voorziening wordt omschreven als een aanbod van diensten of activiteiten die zonder beschikking toegankelijk is. De wet sluit niet uit dat binnen zo'n voorziening een zekere mate van afstemming op de persoonlijke situatie plaatsvindt, zolang geen sprake is van een individuele aanspraak of besluit.

Als een inwoner aangeeft niet voldoende geholpen te zijn met de algemene voorziening, volgt altijd een formele melding en onderzoek volgens artikel 2.3.2 Wmo 2015, waarna zo nodig een maatwerkvoorziening met beschikking wordt verstrekt.

6. *Erkent het college dat zodra sprake is van individuele afstemming, de wet verplicht tot het afgeven van een beschikking, ongeacht of een inwoner daar expliciet om vraagt?*

Nee, zie antwoord bij vraag 5.

7. *Kan het college uitleggen hoe inwoners effectief bezwaar kunnen maken tegen besluiten als zij niet standaard een formele beschikking ontvangen?*

Inwoners kunnen bezwaar maken zodra er sprake is van een maatwerkvoorziening, omdat dan altijd een formele beschikking wordt afgegeven. Binnen een algemene voorziening is geen beschikking vereist en staat daarom geen bezwaar open. Als een inwoner het niet eens is met de geboden ondersteuning binnen de algemene voorziening, kan hij of zij altijd vragen om een formele melding en onderzoek. Dit leidt tot een beschikking waartegen wél bezwaar en beroep mogelijk is. Op deze manier blijft de rechtsbescherming van inwoners geborgd.

8. *Erkent het college dat het ontbreken van beschikkingen de drempel tot bezwaar en beroep verhoogt, en dat dit mede verklaart waarom er weinig bezwaar- en beroepsprocedures zijn?*

Nee, dat beeld delen wij niet. Zie vraag 7.

9. *Waarop baseert het college de stelling dat niemand niet heeft gekregen waar hij recht op had, zolang niet systematisch formele besluiten worden genomen en vastgelegd en er tot 2025 geen WMO-toezicht was?*

Zie vraag 7 en 8. Daarnaast: de rol van de toezichthouder is zicht houden of contractuele afspraken worden nagekomen. De rol van de toezichthouder is niet om besluiten achteraf te toetsen aan wet- en regelgeving. Voor het jaar 2025 was de rol van Wmo-toezicht belegd bij de GGD en team Vitaliteit. Er was toezicht voor 2025.

Op grond van de onderzoeken van het Ipsos, Cliëntervaringsonderzoek WMO en Jeugd (CEO), Berenschot, vragenlijsten Includio en de KPI's die worden gemonitord zijn er geen inwoners die niet hebben gekregen waar zij recht op hadden.

III. Vertrouwen van inwoners en kwetsbare positie

10. Erkent het college dat inwoners die afhankelijk zijn van jeugdhulp of Wmo-ondersteuning zich in een kwetsbare positie bevinden en extra afhankelijk zijn van zorgvuldige, transparante en juridisch correcte besluitvorming?

Het college is het hiermee eens.

11. Hoe waarborgt het college de rechtsbescherming van deze inwoners wanneer advisering, besluitvorming en uitvoering feitelijk bij één uitvoerende partij liggen (Incluzio)?

Zie reactie op vraag 7.

12. Acht het college deze concentratie van drie rollen bij één private uitvoerder bestuurlijk en rechtsstatelijk wenselijk, los van de vraag of het juridisch (net) toelaatbaar wordt geacht? Waarom wel of waarom niet?

Dat vinden wij ook onwenselijk. Dit is niet de feitelijke situatie in Hollands Kroon. Het college heeft de advisering en besluitvorming op grond van de Wmo en de Jeugdwet gemandateerd aan Incluzio Hollands Kroon, maar de feitelijke uitvoering van jeugdhulp en ondersteuning voeren andere, afzonderlijke aanbieders uit.

Feitelijk zijn daardoor advisering en besluitvorming bij één partij belegd, terwijl de uitvoering ligt bij meerdere onafhankelijke jeugdhulpaanbieders.

13. Zijn er onderzoeken en verslagen beschikbaar van de Toezichthouder WMO die inzicht geven in de kwaliteit van dienstverlening van de aanbieder en dat de ondersteuning op de manier gaat zoals in de WMO 2015 beschreven is? Klantgericht, volgens wettelijke kwaliteitsnormen (personeel en directe zorg) en zijn inspraak en medezeggenschap geregeld zoals vereist? (Hoofdstuk par 3.1-3.5 van de wet)

Ja, er zijn verslagen van de toezichthouder Wmo. Deze verslagen zijn herleidbaar naar cliënten en daarom niet openbaar. In zijn algemeenheid kunnen we aangeven dat de toezichthouder Wmo heeft in de afgelopen periode geen signalen ontvangen over dienstverlenende aanbieders die aanleiding geven tot nader optreden.

Daarnaast blijkt uit het recent opgeleverde onderzoek van Ipsos dat de kwaliteit van de door deze aanbieder geleverde ondersteuning van goed niveau is. Ook de kwartaalrapportages die de raad ontvangt laten zien dat zowel inwoners als aanbieders overwegend positieve tevredenheidsscores afgeven. .

IV. Bestuurlijke verantwoordelijkheid en rolvastheid

14. *Hoe ziet het college zijn eigen bestuurlijke verantwoordelijkheid wanneer kernbeslissingen over toegang tot zorg feitelijk door een externe uitvoerder worden voorbereid én uitgevoerd?*
15. *Kan het college concreet aangeven waar de scheiding ligt tussen 'regie voeren' door de gemeente en 'beslissen' door de uitvoerder, en hoe deze scheiding juridisch is geborgd?*

Antwoord vraag 14/15: De gemeente voert de regie: wij bepalen het beleids- en kwaliteitskader, en bewaken beschikbaarheid en rechtmatigheid.

De individuele toekenning van jeugdhulp is een besluit dat (dat namens het college via mandaat) wordt genomen op basis van de verordening, de beleidsregels en de Algemene wet bestuursrecht. De uitvoering van de zorg vindt plaats door Includio Hollands Kroon gecontracteerde aanbieders op basis van die beschikking. Deze scheiding is juridisch geborgd door:

- de Jeugdwet, de Wmo en onze verordening, waarin het beoordelingskader is vastgelegd;
- expliciete mandaatbesluiten waarin is geregeld wie namens het college mag besluiten en onder welke voorwaarden.

16. *Hoe verhoudt de uitspraak dat een private partij minder gebonden zou zijn aan wet- en regelgeving zich tot het feit dat deze partij een wettelijke overheidstaak uitvoert namens de gemeente?*

Een private partij die een overheidstaak uitvoert, is gebonden aan dezelfde wettelijke kaders als de gemeente zelf. Het college acht het daarom van groot belang dat de uitvoering transparant en volgens de geldende wet- en regelgeving plaatsvindt. De uitspraak zag op het gegeven dat een private partij minder gebonden is aan wet- en regelgeving gaat om het volgende: gemeenten horen zich als aanbestedende dienst te houden aan de Europese aanbestedingswet- en regelgeving. Een private partij als Includio Hollands Kroon kan vanuit één visie contracten met meerdere partijen afsluiten zonder dat zij gebonden is aan de Europese aanbestedingswet- en regelgeving.

V. Effectiviteit versus rechtmatigheid

17. *Het college stelt dat de aanpak effectief en betaalbaar is. Vindt het college dat effectiviteit een reden kan zijn om juridische normen en rechterlijke uitspraken te negeren?*

Nee, dat vindt het college niet.

18. *Hoe voorkomt het college dat het signaal wordt afgegeven dat binnen het sociaal domein 'het doel de middelen heiligt'?*

Wij herkennen dit beeld niet.

19. *Is het college bereid te erkennen dat een aanpak pas écht succesvol kan zijn als deze zowel inhoudelijk werkt als juridisch houdbaar is?*

Dat hoeft het college niet te erkennen, dat is feitelijk zo.

VI. Recente jurisprudentie en toekomstige aanpassingen

20. *Erkent het college dat individuele begeleiding op grond van recente jurisprudentie niet kan worden aangemerkt als algemene voorziening, maar altijd maatwerk is?*

21. *Hoe gaat de gemeente Hollands Kroon haar werkwijze aanpassen nu individuele begeleiding in de praktijk als algemene voorziening wordt aangeboden?*

20. Nee dat erkennen wij niet, zie vraag 5.

21: Wij zien geen reden de werkwijze aan te passen. Zie vraag 5.

22. *Welke concrete aanpassingen gaat het college doorvoeren om alsnog volledig te voldoen aan de uitspraak van de Centrale Raad van Beroep, en binnen welk tijdpad wordt de raad hierover geïnformeerd? In uw reactie namens het college van B&W uit het NHD van 24 december jl. stelt u: we citeren; 'in HK zijn deze functies nu strikt gescheiden: het toegangsteam adviseert, een apart team neemt besluiten, en wijkteams voeren uit'. Bent u van mening dat bovenstaande aanpassingen nu wel recht doen aan de uitspraak van de CRvB? De uitvoering blijft feitelijk bij één uitvoerende partij (Incluzio) liggen.*

De uitvoering van de maatwerkvoorzieningen ligt bij door Incluzio Hollands Kroon gecontracteerde aanbieders. De uitvoering van de algemene voorziening is belegd bij de wijkteammedewerkers. Dit is de werkwijze die door de meeste gemeenten gehanteerd wordt. De gemeente Hollands Kroon heeft vanaf 2020 in de werkprocessen een duidelijke scheiding aangebracht tussen de adviserende en de besluitvormende rol. De CRvB heeft niet expliciet gesteld dat advisering en besluitvorming niet in één hand mogen liggen. De CRvB heeft aangegeven dat advisering, besluitvorming én uitvoering niet in één hand mogen liggen. En dat is ook niet het geval in Hollands Kroon. Hollands Kroon gaat daarom nu geen verdere aanpassingen doen. Uiteraard volgen wij de jurisprudentie en toekomstige wetgeving op dit vlak. Als daaruit blijkt dat er aanpassing nodig is, dan regelen wij dat.

23. Overweegt het college om indicatiestelling en besluitvorming weer expliciet en zichtbaar onder directe gemeentelijke verantwoordelijkheid te brengen?

Nee het college overweegt niet om de werkwijze aan te passen.

24. Is het college bereid om onafhankelijke juridische toetsing te laten plaatsvinden op de huidige werkwijze, en de uitkomsten daarvan met de raad te delen?

Naast onze huisadvocaat hebben twee onafhankelijk juridisch adviseurs meegekeken naar de huidige werkwijze. U vindt deze onafhankelijke adviezen in de bijlagen.

Heeft u hierna nog vragen, dan is het college altijd bereid tot nadere toelichting.

Met vriendelijke groet,
Burgemeester en wethouders,

H. van der Woude
gemeentesecretaris

A. van Dam
burgemeester

Deze brief is digitaal gemaakt en daarom niet ondertekend.